

<u>Onderwerp:</u>	Evaluatie bodycams 2022
Datum:	25 oktober 2022
Portefeuillehouders:	E. Boog
Team:	Handhaving
Stellers:	Jacqueline Filemieg, Arleta Kilarcyan

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Voorgeschiedenis

Op 22 juni 2021 heeft het college ingestemd met het voorstel om in 2021 voor de duur van een jaar een pilot te starten om de uitrusting van de boa's en toezichthouders Openbare Ruimte uit te breiden met een bodycam.

Concrete aanleiding

Bij de uitvoering van handhavingstaken zijn de boa's en toezichthouders van de gemeente actief op straat en krijgen soms te maken met agressief gedrag van burgers en bezoekers van Diemen. De gemeente Diemen wil dat alle medewerkers van de gemeente veilig kunnen werken.

Op grond van artikel 7:611 van het Burgerlijk Wetboek dient de gemeente Diemen een goed werkgever te zijn en een veilige werkplek te bieden. Een vergelijkbare verplichting volgt uit artikel 3, lid 1 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). De bodycams worden ingezet vanuit deze privaatrechtelijke verplichtingen die de gemeente Diemen heeft als werkgever.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 25 oktober 2022

Samenvatting

Om te onderzoeken of bodycams de veiligheid van de handhavers vergroten, is besloten een proef met bodycams te houden. Vier boa's en twee toezichthouders van de gemeente Diemen hebben op proef een jaar een bodycam gedragen. De proef is begonnen in september 2021 en zes maanden later is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd. Vervolgens is zes maanden daarna getoetst of de eerdere conclusies nog steeds gelden.

Uit onderzoek blijkt dat het dragen van bodycams door boa's en toezichthouders bijdraagt aan een veiliger werkomgeving. Ook de effectiviteit wordt vergroot en biedt de mogelijkheid om (als de situatie dat feitelijk vereist) minder terughoudend op te treden. Het daadwerkelijke gebruik van de bodycam vormt een inbreuk op de privacy. In de afweging tussen noodzaak en inbreuk op privacy is de constatering dat feitelijk gebruik¹ slechts bij (dreigende) escalatie plaatsvindt voldoende grond om te spreken over een gerechtvaardigde inbreuk op de privacy.

Opzet evaluatie

De aanpak van de evaluatie bestond uit de volgende stappen:

- Op 3 september 2021 hebben de handhavers - voordat ze met de bodycams gingen werken - online een 0-meting enquête ingevuld. Daarin zijn vragen gesteld over hun veiligheidsgevoel en over recente ervaringen met agressie en geweld tijdens het werk.
- Op 13 september 2021 kregen twee toezichthouders en vier boa's een bodycam en hebben deze sindsdien gebruikt tijdens hun werk.

¹ met uitgebreide waarborgen

- Op 10 maart 2022 hebben de toezichthouders en boa's die met de bodycams gewerkt hebben, online een 1-meting enquête ingevuld.
- Na zes maanden is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd.
- Vervolgens is recentelijk beoordeeld (2^e periode van zes maanden) of deze tussentijdse evaluatie nog steeds volstaat. Dat blijkt het geval. De boa's en toezichthouders zijn tot op heden tevreden en vinden dat de bodycam een onderdeel van het uniform is geworden. Er gaat een preventieve werking van uit en zij maken zich geen zorgen over een mogelijke schending van hun privacy.

Slotsom enquête

- In de loop van het experiment, is de mening van de handhavers nog positiever geworden dan deze bij aanvang al was. De voordelen van bodycams zijn groter dan de nadelen. De bodycams zijn goed ontvangen door iedereen en alle handhavers vinden nu dat de bodycams permanent zouden moeten worden toegevoegd aan de uitrusting.

Uitkomsten evaluatie

Hieronder staan de belangrijkste conclusies en diverse aanbevelingen uit de evaluatie weergegeven.

- De grondslag voor het gebruik van de bodycam bestaat wanneer de inbreuk van de privacy zo beperkt mogelijk wordt gehouden. De bodycam wordt alleen gebruikt als de situatie daartoe aanleiding geeft.
- De bodycams zijn positief beoordeeld door de handhavers.
- Het aantal incidenten is relatief laag gebleven. De handhavers merken dat iedereen zich beter gedraagt als ze weten dat ze (kunnen) worden gefilmd.
- In de loop van de zes maanden dat het experiment geduurd heeft, is de mening van de handhavers nog positiever geworden dan deze bij aanvang al was.

Aanbevelingen vanuit de pilot

1. Voer de bodycams permanent in.
2. Werk de relevante juridische documenten bij².
3. Gebruik de bodycams als een leerinstrument.

Waarom instemming van de OR nodig is

Door het inzetten van camera's komt (mogelijk) de privacy van de werknemers in het gedrang. Dit is terug te vinden in artikel 27, lid 1 onder I van de WOR. Tevens kan op grond van artikel 27 lid 1 onder m van de WOR om instemming worden gevraagd, aangezien de invoering van de bodycam valt aan te merken als een regeling op het gebied van arbeidsomstandigheden.

Instemming van de OR is nodig, omdat de camera's ook gebruikt kunnen worden voor controle op aanwezigheid, gedrag of prestaties van werknemers. Of dat daadwerkelijk gebeurt, is van ondergeschikt belang en is geenszins de insteek. Het gaat om de mogelijkheid.

De gemeente Diemen zal vanuit haar positie als werkgever de beelden van de bodycam alleen gebruiken voor de bevordering van de veiligheidsbeleving van de boa's en toezichthouders. Deze veiligheidsbeleving is van grote waarde, zeker gezien de groeiende tendens van toenemende agressie en geweld tegen handhavers. De beelden worden alleen bekeken als het Openbaar Ministerie en/of de politie ze opvragen voor een opsporingsonderzoek naar een strafbaar feit en sowieso na 28 dagen automatisch verwijderd.

Financieel

De kosten van de pilot bedroegen in 2021 € 19.000,-- en kwamen ten laste van het teambudget Handhaving. De apparatuur werd gehuurd/geleased voor de duur van de pilot. Voor € 2854,-- werden zes bodycams aangeschaft die op verschillende taakvelden binnen de discipline Openbare Ruimte worden ingezet (vier boa's en twee toezichthouders).

Nu de pilot geslaagd is, wordt instemming gevraagd om de bodycams definitief te implementeren voor de boa's en toezichthouders Openbare Ruimte. De jaarlijkse licentiekosten bedragen € 720,-- en kunnen gedekt worden uit de lopende begroting. Reparaties, updates en eventueel vervanging van de

² Een bodycam protocol zal worden toegevoegd aan het Handboek Handhavers Openbare Ruimte

bodycams kunnen ook uit de lopende begroting worden gedekt. De kosten van een permanente implementatie van de bodycam worden verantwoord via de P&C-cyclus.

Communicatie

Het dragen van een bodycam heeft impact op de mensen op straat en de boa's en toezichthouders zelf. Op de website www.Diemen.nl is al alle informatie omtrent de bodycam te lezen.

Ter inzage in iBabs

Evaluatie bodycams

- EINDE -